

Activiteitenplan Cultuureducatie Primair onderwijs 2021-2024

gemeente Haaksbergen

Opgesteld door: Femke Middelhuis - coördinator kunst en cultuur basisonderwijs Haaksbergen
Eléon de Haas - cultuurmakelaar gemeente Haaksbergen

Datum: April 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Cultuuronderwijs	3
Cultuureducatie met Kwaliteit	3
De Commissie Culturele Vorming (CCV).....	3
Totstandkoming activiteitenplan	3
1. Visie en uitgangspunten	4
1.1 Visie	4
1.2 Wat verstaan wij onder cultuureducatie?.....	4
1.3 Doelen cultuureducatie	5
1.4 Specifieke doelen voor de beleidsperiode 2021-2024.....	5
1.5 Beoogde resultaten na vier jaar	6
2. Inhoud activiteitenplan	7
2.1 Cultuurmenu	7
2.2 Kunstplein.....	7
2.3 Culturele elementen.....	7
2.4 School specifiek cultuurbeleidsplan	7
2.5 Scholing en begeleiding cultuurcoördinatoren	8
2.6 Organisatie	8
2.7 Samenwerkingspartners.....	10
3. Programma cultuureducatie 2021-2024	11
3.1 Voorstellingen, projecten, workshops	11
3.2 Kulturhus Haaksbergen	12
3.3 Erfgoedprojecten.....	12
3.4 Doelstelling van het updaten en toekomstbestendig maken van de erfgoedprojecten	13
3.5 Aanpak van het updaten en toekomstbestendig maken van de erfgoedprojecten	13
3.6 Concrete eindresultaat na updaten en toekomstbestendig maken van erfgoedprojecten	13
4. Rol gemeente	15
4.1 Cultuurbeleidsplan gemeente Haaksbergen	16
4.2 Financiële afspraken.....	16
4.3 Afspraken tussen gemeente en CCV en scholen	16
5. Financiën	17
5.1 Financiën voor culturele activiteiten.....	17
5.2 Financiën in overzicht.....	17
6. Communicatie	18
6.1 Communicatie over cultuuronderwijs.....	18
Bijlage 1: Deelnemende scholen	20
Bijlage 2: Culturele database CCV	21

Inleiding

Cultuuronderwijs

Cultuuronderwijs is onmisbaar voor de vorming van jonge mensen tot kritische volwassenen. Lessen in literatuur, theater, media of erfgoed zijn niet alleen leuk. Deze lessen zijn ook nodig voor de brede vorming van kinderen. Door cultuureducatie ontwikkelen kinderen hun talenten, maken zij kennis met schoonheid. Ook leren zij de waarde van kunst te begrijpen. Kunst zorgt voor historisch besef en daagt leerlingen uit om een creatieve, onderzoekende houding te ontwikkelen. Ook cultuurinstellingen leveren een bijdrage aan cultuuronderwijs.

Cultuureducatie met Kwaliteit

Rijk, gemeenten, de provincies en de PO-raad willen het cultuuronderwijs in Nederland bevorderen. Het Programma Cultuureducatie met Kwaliteit geeft basisscholen en culturele instellingen houvast voor meer kwaliteit in het cultuuronderwijs.

Het programma heeft als doel: goed cultuuronderwijs op elke school en voor ieder kind.

Bron: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/cultuuronderwijs

Met de subsidieregeling Cultuureducatie Cultuur aan de basis 2.0 kan het primair onderwijs in de gemeente Haaksbergen cultuureducatieve activiteiten uitvoeren.

De onderbouwing van de keuzes voor cultuureducatieve activiteiten wordt door de CCV beschreven in dit overkoepelend cultuurbeleidsplan (en door de scholen afzonderlijk in hun cultuurplan).

De Commissie Culturele Vorming (CCV)

De Commissie Culturele Vorming (CCV) draagt zorg voor het culturele aanbod voor alle scholen in de gemeente Haaksbergen. De CCV verzorgt jaarlijks voor alle basisschoolgroepen (ruim 1700 leerlingen) een afwisselend cultureel programma op het gebied van cultureel erfgoed, dans, literatuur, muziek, drama, media en beeldende kunst.

Het gaat dan zowel om kennismaking met amateur en professionele kunst, waarbij kennismaking met lokale cultuurinstellingen extra aandacht krijgt.

De CCV in de gemeente Haaksbergen wordt gevormd door vier leerkrachten van verschillende scholen in de gemeente, twee vrijwilligers (oud-leerkrachten) en twee cultuurcoördinatoren.

De CCV vertegenwoordigt alle 12 basisscholen in de gemeente Haaksbergen en werkt in opdracht van het Haaksbergs onderwijsoverleg (H2O).

Totstandkoming activiteitenplan

In september 2020 vond, samen met Rijnbrink, een eerste verkenning over de plannen cultuureducatie 2021-2024 plaats. Vervolgens is tijdens CCV-vergaderingen herhaaldelijk gesproken over deze plannen en over de subsidieregeling van CmK, en is gebrainstormd over de vorm en inhoud van dit plan.

De directeuren van de twaalf deelnemende scholen zijn tijdens het Haaksbergs Onderwijs Overleg (H2O) meegenomen in dit proces. Voorafgaand aan deze vergaderingen vond overleg plaats met de voorzitter van het H2O.

De cultuurcoördinator heeft de bijeenkomsten van Rijnbrink over de plannen voor cultuureducatie 2021-2024 bijgewoond. Vanuit de gemeente Haaksbergen hebben de cultuurmakelaar en een beleidsmedewerker deelgenomen aan de bijeenkomsten voor ambtenaren. Naar aanleiding van deze bijeenkomsten is gesproken over de mogelijkheden voor Haaksbergen.

De ICC'ers zijn meegenomen tijdens de ICC-bijeenkomsten.

Op 29 maart heeft de cultuurcoördinator het activiteitenplan gepresenteerd aan het H2O, en vervolgens is het (concept) activiteitenplan toegestuurd aan de scholen ter inzage en goedkeuring.

1. Visie en uitgangspunten

1.1 Visie

Cultuureducatie (kunstzinnige oriëntatie) moet voor kinderen een samenhangend geheel vormen met hun leef- en belevingswereld en tevens de mogelijkheid bieden om hun eigen creatieve en kunstzinnige uitingen, kijk op en kennis van kunst en cultuur te verrijken.

Het genieten van Kunst en Cultuur staat voorop.

De CCV zal er zorg voor dragen dat kinderen op de basisscholen in de gemeente Haaksbergen in aanraking komen met professionele kunst.

Daarnaast biedt de commissie de scholen mogelijkheden om eigen keuzes te maken ten behoeve van cultuureducatieve activiteiten die aansluiten bij de visie van de school en bij de specifieke leerbehoeften van de leerlingen.

Scholen bezoeken cultuureducatieve activiteiten die beschreven staan in:

- het programma Kunst en Cultuur (jaarlijkse voorstellingen en projecten);
- de leerlijn Erfgoed;
- de culturele database van het plaatselijke aanbod (kunstplein); zie www.baoh.nl onder CCV;
- eigen bronnen m.b.t. cultuureducatie.

We vinden het belangrijk dat onze kinderen in hun schoolloopbaan regelmatig in contact worden gebracht met kunst en cultuur van goede kwaliteit.

Het activiteitenplan:

- garandeert een hoogwaardig en veelzijdig aanbod van kunst en cultuur waar alle scholen voor al hun groepen gebruik van kunnen maken;
- vertoont waar mogelijk inhoudelijke samenhang tussen de activiteiten in het aanbod;
- vertoont een evenwichtige spreiding over de verschillende cultuurdisciplines;
- biedt scholen ruimte voor eigen aanvulling en invulling.

1.2 Wat verstaan wij onder cultuureducatie?

Onder cultuureducatie verstaan we alle educatieve activiteiten en vormen waarbij cultuur als doel of middel wordt ingezet. Deze activiteiten beogen de leerlingen in contact te brengen met kunst, erfgoed en media in actieve, receptieve dan wel reflectieve vorm.

Activiteiten gericht op vergroting van deskundigheid van leraren of het onderwijsteam vallen ook onder het begrip cultuureducatie. Het is een kennismaking met en ervaren van allerlei vormen van kunst en cultuur, van dichtbij (eigen omgeving) tot veraf (theater of museum).

Disciplines van kunst en cultuur zijn: beeldende kunst, dans, drama, muziek, cultureel erfgoed, literatuur, media en alle combinaties hiervan.

In het programma van de CCV zijn activiteiten opgenomen die door alle scholen kunnen worden afgenomen.

Hierbij wordt ernaar gestreefd om alle vormen en zo veel mogelijk verschillende aspecten van kunst en cultuur in samenhang op te nemen in het programma.

De verschillende vormen zijn:

1. Receptief; leerlingen kijken of luisteren naar (professionele) kunstproducten;
2. Beschouwend / reflectief; leerlingen denken, lezen, praten over kunstproducten en wisselen van gedachten hierover;
3. Actief kennismakend met; de leerlingen maken kennis met kunstproducten en beoefenen zelf een kunstdiscipline;
4. Systematisch actief en productief; volgens een doorgaande lijn leren leerlingen zich kunstzinnig uit te drukken, ontwikkelen kennis van materialen, gereedschappen en instrumenten en verwerken hiernaast vaardigheden en technieken.

1.3 Doelen cultuureducatie

Een breed (basis)programma bieden voor alle groepen in het basisonderwijs met inachtneming van de kerndoelen kunstzinnige oriëntatie waarbinnen scholen de mogelijkheid krijgen om horizontale en verticale leerlijnen te ontwikkelen.

Kerndoelen kunstzinnige oriëntatie:

- De leerlingen kunnen beelden, taal, muziek, spel en beweging gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren; = Kerndoel 54.
- De leerlingen kunnen op eigen werk en dat van anderen reflecteren; = Kerndoel 55.
- De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed. = Kerndoel 56.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de ontwikkeling van:

- sociale, emotionele en intellectuele vaardigheden;
- de eigen identiteit, smaak en oordeelsvermogen;
- creativiteit (verbeeldingskracht, scheppingskracht);
- gevoelsleven (schoonheid, expressie, zeggingskracht);
- gemeenschapszin (waardering van de omgeving);
- begrip voor anderen, andere culturen, andere dan vertrouwde uitingsvormen.

Daarnaast kunnen kunst- en cultuureducatie:

- bijdragen aan een betere en rijkere leeromgeving;
- de betrokkenheid van leerlingen onderling vergroten;
- gevoel voor eigenwaarde vergroten;
- een tegenwicht vormen voor een eenzijdig cognitieve schoolcultuur;
- een beroep doen op meerdere intelligenties;
- bijdragen aan betere leerprestaties bij andere (niet kunst-) vakken;
- bijdragen aan talentontwikkeling van leerlingen;
- een schakel vormen voor buitenschools kunstonderwijs;
- de identiteit van de school versterken.

Erfgoedonderwijs valt niet alleen onder het leergebied kunstzinnige oriëntatie, maar ook onder het leergebied Oriëntatie op jezelf en de wereld. In dit leergebied oriënteren leerlingen zich op hun omgeving. Op die manier worden zij zich bewust van het culturele erfgoed om hen heen. Erfgoed is ook nauw verbonden met geschiedenis en ontwikkeling van het historisch besef (kerndoelen 51, 52 en 53).

1.4 Specifieke doelen voor de beleidsperiode 2021-2024

In de komende jaren willen we in Haaksbergen samen met onze scholen en culturele instellingen verder werken aan het verdiepen en implementeren van doorgaande leerlijnen cultuuronderwijs. Daarnaast willen we inzetten op deskundigheidsbevordering van leerkrachten, vakdocenten en educatieve medewerkers.

Het zichtbaar en invoelbaar maken van de effecten van cultuureducatie kan van groot belang zijn voor het realiseren van een breder bereik, zodat cultuuronderwijs een nog meer vanzelfsprekende, vaste plaats kan krijgen in de basis van het curriculum.

1.5 Beoogde resultaten na vier jaar

- alle scholen nemen deel aan het jaarlijks samengestelde reguliere cultuurmenu;
- alle scholen nemen deel aan het erfgoedprogramma en nemen de cyclus op in eigen schoolspecifiek cultuurbeleidsplan;
- media opnemen in het reguliere cultuurmenu;
- iedere school heeft een geschoolde ICC'er die zich blijft ontwikkelen en jaarlijks deelneemt aan de twee ICC-bijeenkomsten;
- het binnen- en buitenschools aanbod op een aantal gebieden op elkaar afstemmen en opnemen in het aanbod op het kunstplein;
- in kaart brengen of de wensen en behoeften van de scholen nog steeds in lijn zijn met de huidige invulling vanuit de CCV.

2. Inhoud activiteitenplan

Het activiteitenplan omvat:

- een cultuurmenu voor alle scholen;
- een kunstplein waaruit scholen individuele keuzes kunnen maken;
- schoolspecifiek cultuurbeleidsplan;
- scholing en begeleiding ICC'ers;
- inzet coördinator kunst en cultuur voor de Haaksbergse scholen (organisatie).

2.1 Cultuurmenu

Het cultuurmenu, samengesteld door de CCV, omvat culturele activiteiten met een goede spreiding over de groepen en de diverse kunst- en cultuurdisciplines. Alle groepen van de 12 scholen in de gemeente Haaksbergen nemen deel aan het jaarlijks samengestelde reguliere cultuurmenu.

Voor het programma cultuureducatie 2021-2024 zie blz. 11 en 12.

2.2 Kunstplein

Scholen kunnen individuele keuzes maken als aanvulling op het cultuurmenu. Zij kunnen zich daarmee profileren.

Scholen zijn vrij in hun keuze voor activiteiten, mits deze vallen binnen het kader van de kerndoelen voor cultuureducatie.

Op het kunstplein is aanbod opgenomen van instellingen en verenigingen in Haaksbergen en omgeving. Zie voor informatie www.baoh.nl.

De komende jaren zullen we, samen met de instellingen en verenigingen, het kunstplein verder aanvullen en uitbreiden.

2.3 Culturele elementen

Voor het cultuurmenu en voor de activiteiten op het kunstplein spelen de volgende elementen een rol :

- kunstaccommodaties (museum Buurtspoorweg, kunstzaal Achterom, etc.)
- kunst in de openbare ruimte
- podia / film / culturele instelling (theater, muziek, dans, ...): Kulturhus de Kappen
- professionele kunstenaars (beeldend, theater, schrijvers, fotografen, ...)
- amateurkunstenaars
- professionele gezelschappen (buiten Haaksbergen)
- amateurgezelschappen
- verenigingen (VVV, festivals ,WAK en streekweek)
- erfgoed:
 - landschappen (Grintenbosch, waterpark Lankheet etc.)
 - standbeelden, gedenktekens
 - (monumentale) gebouwen (kerken, boerderijen, molens, ...)
 - industrieel erfgoed (fabrieken, spoorwegen, bruggen)
 - historische musea, tentoonstellingen
 - erfgoed specialisten (historici, kenners van ambachten etc.)
 - archieven, verzamelingen, documenten
 - historische verenigingen (Historische kring)
 - immaterieel erfgoed (gebruiken en gewoontes, taal, (streek)verhalen)
 - sporen (archeologie, geologie, opschriften, symbolen etc.)

2.4 School specifiek cultuurbeleidsplan

Een school specifiek cultuurbeleidsplan biedt de school de gelegenheid om de eigen visie en profilering op het gebied van cultuureducatie vorm te geven.

De school kan daardoor:

- gericht keuzes maken uit het cultuuraanbod;
- (meer) samenhang brengen in de binnen- en buitenschoolse lessen en activiteiten;
- meer samenhang brengen tussen de creatieve vakken en de andere vakken, bijvoorbeeld binnen thema's of erfgoedprojecten;
- de behoefte in kaart brengen voor verdere ontwikkeling.

Alle ICC'ers van de basisscholen maken op dit moment een eigen cultuurbeleidsplan voor 2021-2024. Dit is een onderdeel van de ICC-cursus 2.0. Dit plan bestaat uit twee delen; een beleidsgedeelte waarin de school zijn visie op cultuureducatie verwoord en een inhoudelijk gedeelte waarin de lesinhouden beschreven zijn. Het cultuurmenu van de CCV beslaat een belangrijk deel van de inhoud en wordt aangevuld door de overige lessen, activiteiten, projecten en evenementen die de school uitvoert.

2.5 Scholing en begeleiding cultuurcoördinatoren

Alle scholen hebben tenminste één gecertificeerde ICC'er of een ICC'er in opleiding. Twee keer per jaar worden er ICC-bijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten staan in het teken van ontwikkelen. We onderzoeken samen met Rijnbrink welke trainingsmogelijkheden het beste aansluiten. CCV en de coördinatoren kunst en cultuur streven ernaar om de komende jaren in goed overleg, per school, te inventariseren wat er precies gebeurt op het gebied van binnen schoolse cultuureducatie, wat de school daarin wil / kan verdiepen of borgen en op welke manier de buitenschoolse activiteiten daarin een rol kunnen spelen.

Zodat ieder kind na schooltijd de kans krijgt om zijn eigen talent verder te ontwikkelen of binnen schooltijd via een doorgaande leerlijn verder kan met het trainen van creatieve vaardigheden.

2.6 Organisatie

Door met alle basisscholen samen te werken is het mogelijk een krachtig cultuurmenu te realiseren. Ook de organisatie ervan is effectiever. Voor deze organisatie heeft het H2O ervoor gekozen om coördinatoren aan te stellen.

Taken directies:

- Zorg dragen voor de totstandkoming van het schoolgebonden cultuurbeleidsplan;
- Onderhouden en beheren van het schoolgebonden cultuurbeleidsplan;
- Periodiek leveren leden CCV;
- Cultuur agenderen tijdens teamoverleg.

Taken coördinator kunst- en cultuur Femke Middelhuis:

- Contactpersoon voor portefeuillehouder Haaksbergs Onderwijs Overleg (H2O);
- Contactpersoon voor directeurenoverleg;
- Woordvoerder van de Commissie Culturele Vorming;
- PR;
- Vaststellen vergaderdata en agenda;
- Voorzitten vergaderingen;
- Onderhouden externe contacten;
- Coördineren kunst- en cultuurprojecten;
- Bewaking uitvoering werkplan;
- Ondertekenen reserveringsovereenkomsten;
- Beschrijven schooloverstijgend kunst- en cultuurbeleid;
- Evaluatie en bijstelling schooloverstijgend kunst- en cultuurbeleid;
- Verzorgen jaarevaluatie / verantwoording.

Taken coördinator kunst- en cultuur Riny Molenkamp:

- Uitschrijven van vergaderingen en verzorgen uitnodigingen;
- Verspreiden van informatie;
- Contactpersoon voor gezelschappen en locaties
- Verzorgen aanvragen subsidies
- Verslaglegging vergaderingen;
- Opstellen inhoudelijk jaarverslag;
- Afhandelen betalingen;
- Opstellen begroting en eindafrekening;
- Informeren kascommissie H2O.

Taken CCV:

- Uitzoeken van voorstellingen en workshops voor alle groepen binnen het primair onderwijs in de gemeente Haaksbergen i.s.m. de aanbieders (o.a. impresariaten, bibliotheek, muziekschool Haaksbergen, kunstenaars, Historische Kring);
- Het bijwonen van vergaderingen en hiervoor de aangeleverde stukken lezen;
- Meedenken over (nieuwe) projecten binnen het cultuurmenu, erfgoedprojecten en aanbiedingen van externen;
- Contacten onderhouden met samenwerkingspartners, kunstenaars, culturele verenigingen en instellingen, enz.

Taken ICC'ers:

- Intermediair tussen CCV en team;
- Onderhouden van het schoolgebonden cultuurbeleidsplan;
- Coördineren van de keuze uit het cultuurmenu;
- Bijwonen van de jaarlijkse scholingen (ICC-bijeenkomsten, bijscholing vanuit Rijnbrink).

Taken groepsleerkrachten:

- Meedenken in de keuzes uit het cultuurmenu;
- Mede verantwoordelijk voor de uitvoering van de cultuureducatieve activiteiten;
- Kinderen in de groep motiveren voor cultuureducatieve activiteiten;
- Groep begeleiden voor, tijdens en nu de cultuureducatieve activiteiten;
- Open staan voor andere inzichten met het oog op cultuur.

2.7 Samenwerkingspartners

De coördinatoren werken nauw samen met de volgende partners:

Samenwerkingspartner	Contactpersonen	
Gemeente Haaksbergen	Niels Hartlief Harm Rexwinkel Antoon Peppelman Eléon de Haas	Beleidsmedewerker sport Beleidsmedewerker coördinator wijkgericht werken Wethouder samenleving, werk en inkomen Cultuurmakelaar Haaksbergen
Rijnbrink	Merel ten Elzen Meriam den Kanter	Senior adviseur cultuureducatie Haaksbergen Senior adviseur cultuureducatie (ICC scholing)

In onze culturele database (bijlage 2) staan de samenwerkingspartners van de diverse projecten.

3. Programma cultuureducatie 2021-2024

Hieronder staan de projecten, workshops (en voorstellingen) die door de Commissie Culturele Vorming ten behoeve van het basisonderwijs in Haaksbergen zijn ontwikkeld.

In de komende periode (2021-2024) worden deze projecten verder uitgediept en geïmplementeerd binnen het curriculum.

Meer informatie, zoals de onderliggende doelstellingen, zijn te vinden op www.baoh.nl.

3.1 Voorstellingen, projecten, workshops

	2021	2022	2023	2024
Groep 1-2	muziektheater	muziektheater	muziektheater	muziektheater
Groep 3	toneelvoorstelling	toneelvoorstelling	toneelvoorstelling	toneelvoorstelling
Groep 4-5	podiumspektakel	schrijversbezoeken	podiumspektakel	schrijversbezoeken
Groep 6	Zien & Doen	Zien & Doen	Zien & Doen	Zien & Doen
Groep 7-8	muziek- of cabarettheater	<i>Mediaproject*</i>	muziek- of cabarettheater	<i>Mediaproject*</i>

**Voor de groepen 7 en 8 willen we de komende beleidsperiode een passend mediaproject ontwikkelen. Zij zullen het ene jaar deelnemen aan een muziek- of cabaretvoorstelling en het andere jaar een mediaproject uitvoeren.*

Groep 1 en 2 - Theater / Muziek*

Muzikale theatervoorstelling. Ieder jaar wordt uit het aanbod van o.a. impresariaten als STT, Stip of bijvoorbeeld Sonnevancanck een voorstelling uitgekozen die aansluit bij het culturele ontwikkelingsniveau van het kind.

Voorstellingen worden gekozen door leden CCV en coördinatoren kunst en cultuur.

Groep 3 - Theater*

Toneelvoorstelling. Zie hierboven.

Groep 4 en 5 - Literatuur (schrijvers op school)

Dit project en het hieronder omschreven project 'Podiumspektakel' worden elk jaar afgewisseld.

In samenwerking met de bibliotheek Haaksbergen en de Schrijverscentrale brengen de leerlingen een bezoek aan een (bekende) schrijver. Er wordt een schrijver uitgenodigd in de bibliotheek en leerlingen bereiden zich op het bezoek voor door het lezen van een van de boeken van de betreffende schrijver (alle groepen ontvangen een exemplaar). Voor alle scholen bestaat er ook de mogelijkheid om een boekenpakket te lenen bij de bibliotheek met boeken van de te bezoeken schrijver.

Tijdens het bezoek vertelt de schrijver over het ontstaan en de inhoud van het boek. Er is veel gelegenheid tot het stellen van vragen. De schrijver probeert de kinderen enthousiast te maken voor lezen. De boeken van de schrijvers moeten toegankelijk en geschikt zijn voor de groepen 4 en 5.

Groep 4 en 5 - Podiumspektakel

In samenwerking met theater de Kappen maken de kinderen op speelse wijze kennis met theater en theatervormen in diverse facetten.

Door vakdocenten worden vier workshops gegeven. Iedere leerling volgt een combinatie van twee workshops. Als afsluiting is er een gezamenlijk optreden in de theaterzaal. Ouders mogen bij deze afsluiting aanwezig zijn.

Workshops:

- Djembé: samenspel, expressie, swingend ritme.
- Theaterdans: durf, uitstraling, fantasie, ritme, houding, verschillende dansstijlen.
- Drama / musical: samenspel en zang / dans.
- Breakdance: aanleren van de beginselen van de breakdancetechnieken.

We maken enkel gebruik van culturele aanbieders die ook in Haaksbergen naschoolse activiteiten aanbieden. Zo willen we binnen- en buitenschoolse activiteiten op elkaar afstemmen.

Groep 6: beeldend kunstproject 'Zien & Doen'

Dit jaarlijks terugkerend project brengt de leerlingen van groep 6 in aanraking met kunstenaars, verschillende kunstvormen, de galerie en ze maken zelf een kunstwerk.

De kinderen brengen een bezoek aan kunstzaal Haaksbergen. In de kunstzaal zijn wisselende expositie van kunstenaars. Onder leiding van twee kunstenaars (Caroline van Ockenburg en Ludmilla van der Spoel) bespreken de kinderen de kunstwerken aan de hand van vragen en opmerkingen.

Hierna volgt een workshop waar de leerlingen onder leiding van de kunstenaars aan de slag gaan met het maken van een kunstobject. Dit werkstuk wordt na afloop tentoongesteld in de kunstzaal.

De opdracht in de workshop is gerelateerd aan de kunst in de kunstzaal.

De werkstukken van de leerlingen worden tentoongesteld en kunnen bezichtigd worden door familie en bekenden.

Dit project wordt door de scholen zeer gewaardeerd.

Het is een project dat kinderen zowel actief als receptief benadert en doet op een inspirerende manier aanspraak op het creatieve vermogen en fantasie van de kinderen.

Groep 7 en 8 - Theater / Muziek*

Muziek- of cabarettheater.

Zie groep 1, 2, en 3 voor het tot stand komen van de keuze van de voorstellingen.

** Bij alle voorstellingen en bijeenkomsten wordt zo mogelijk een lesbrieff gemaakt. Het extern cultureel aanbod kan geïntegreerd worden in een project op school, zodanig dat er methodelessen of inhoud kunnen worden weggelaten. Op deze manier vindt verankering van het cultuurmenu in het onderwijs plaats.*

3.2 Kulturhus Haaksbergen

Voor vrijwel alle bovenstaande activiteiten maakt de CCV gebruik van Kulturhus Haaksbergen.

Het Kulturhus is sinds 1 januari 2021 overgegaan van stichting naar coöperatie. Oude afspraken over financiën en organisatie zijn komen te vervallen; nieuwe afspraken worden vastgelegd in een convenant.

3.3 Erfgoedprojecten

De erfgoedprojecten vormen samen een complete doorlopende leerlijn cultureel erfgoed (zowel materieel als immaterieel) die aansluit bij het culturele bewustzijn van de leerlingen.

Deze voldoen aan de kerndoelen gesteld door het SLO en sluiten aan bij het theoretisch denkkader Cultuur in de Spiegel.

Na het ontwikkelen van de erfgoedprojecten in Haaksbergen was er veel animo van de basisscholen. De afgelopen jaren liep de deelname terug en om te voorkomen dat kinderen te weinig met het lokale erfgoed in aanraking komen hebben we een aantal acties ondernomen.

In 2017 hebben onderwijskundigen Zeeman & de Regt een kwaliteitscheck uitgevoerd op de bestaande erfgoedprojecten in Haaksbergen. Hieruit zijn bevindingen en aandachtspunten gekomen die we nu aan het verwerken zijn in de projecten. In schooljaar 2018-2019 is de eerste stap uitgevoerd; de handreiking maken. Hierbij zijn de culturele instellingen en alle ICC'ers betrokken geweest. De wens van alle partijen is om de leerlijn te updaten en toekomstbestendig maken zodat deze in zijn geheel beter uit te voeren is in de praktijk. Om dit mogelijk te maken hebben we een subsidieaanvraag gedaan bij het Fonds voor Cultuurparticipatie en deze is gehonoreerd.

3.4 Doelstelling van het updaten en toekomstbestendig maken van de erfgoedprojecten

- De projecten die nu nog zeer verschillen van opzet voorzien van dezelfde eenduidigheid in didactische structuur.
- Kinderen zijn op de hoogte van het lokale erfgoed en zijn daardoor trots op de eigen leefomgeving.
- Het te ontwikkelen lesmaterialen sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen.
- De te ontwikkelen lesmaterialen sluiten aan bij de lesmethodes en de doorlopende leerlijnen zoals deze worden gebruikt op de basisscholen.
- In de projecten worden de 21ste eeuwse vaardigheden verwerkt.
- Leerkrachten krijgen meer oog voor de plaatselijke geschiedenis en kunnen dit toepassen in hun 'dagelijkse' onderwijs.
- Leerlingen krijgen (meer) kennis van het lokale erfgoed.
- Zorgdragen voor continuïteit in de samenwerking tussen de scholen en culturele instellingen.
- Het project sluit aan op de kerndoelen van het primair onderwijs.

3.5 Aanpak van het updaten en toekomstbestendig maken van de erfgoedprojecten

De huidige erfgoedprojecten worden in samenwerking met Zeeman & de Regt in een nieuw format verwerkt. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de eerder ontwikkelde 'Handreiking Leerlijn Erfgoed Haaksbergen' en de opbrengsten van de eerder uitgevoerde Kwaliteitscheck van deze erfgoedprojecten. Twee erfgoedprojecten worden vervangen door nieuwe projecten met hetzelfde thema. Kunstmakers neemt hiervoor de verantwoordelijkheid en maken hierbij gebruik van het ontwikkelde format van Zeeman & de Regt. Ook zal Kunstmakers betrokken zijn bij het toekomstbestendig maken van de andere projecten.

Voor de erfgoedinstellingen, ICC'ers en directies van de basisscholen worden op verschillende momenten werksessies / bijeenkomsten georganiseerd waarbij ze worden meegenomen in het project en naar hun bevindingen wordt gevraagd. De drie deelnemende scholen voeren de projecten uit, evalueren de lessen en excursies. De culturele instellingen doen dit ook en aan de hand van deze evaluaties worden concepten bijgesteld tot een definitieve versie. Scholen borgen de leerlijn in hun schoolplan zodat er jaarlijks gebruik van gemaakt gaat worden. Het project wordt uiteindelijk gepresenteerd aan alle basisscholen in de gemeente Haaksbergen met het doel een brede deelname en borging in de schoolplannen.

3.6 Concrete eindresultaat na updaten en toekomstbestendig maken van erfgoedprojecten

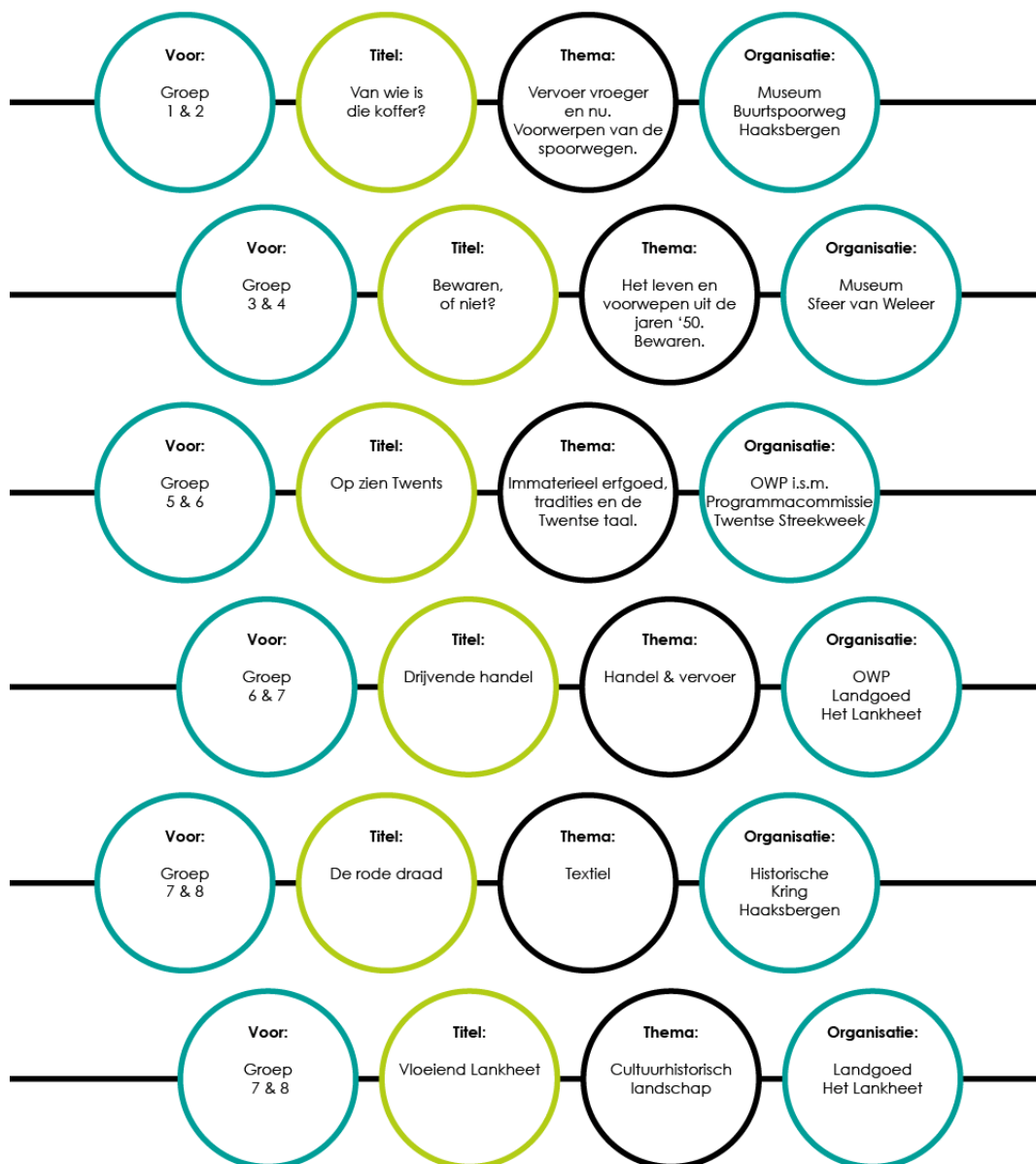
- Erfgoedprogramma is opgenomen in het schoolplan.
- Alle basisscholen doen mee met het erfgoedprogramma
- Alle leerlingen hebben kennis gekregen en deelgenomen aan het erfgoedprogramma en blijven dit ook doen omdat het in het schoolprogramma is opgenomen.
- Twee bestaande erfgoedprojecten zijn vervangen door twee nieuwe erfgoedprojecten
- Vier bestaande erfgoedprojecten zijn geüpdatet en toekomstbestendig gemaakt.
- De lesmaterialen zijn voorzien van een nieuwe en eenduidige opzet en vormgeving.
- Periodieke (eens per jaar) training voor de ICC'er, waarin kennisoverdracht betreffende het erfgoedprogramma plaatsvindt.

In onderstaande schema staat het huidige aanbod van erfgoedprojecten in Haaksbergen en wat we willen aanpassen aan het project.

Project	Organisatie	Groep	Aanpassing
'Van wie is die koffer?' Leerlingen gaan aan de slag met voorwerpen uit de koffer en zoeken de eigenaar van deze koffer. Na afloop hebben de leerlingen geleerd wat de voorwerpen te maken hebben met vervoer vroeger en nu en treinen. Een bezoek aan Museum Buurtspoorweg maakt deel uit van het project.	Museum Buurtspoorweg Haaksbergen	Groep 1 en 2	Opzet / format veranderen 21ste eeuwse vaardigheden toevoegen
'Waardevol of waardeloos?' Leerlingen leren over het dagelijks leven rond de jaren 50 van de vorige eeuw. Aan de hand van 3 koffers gevuld met gebruiksvoorwerpen van de jaren 50, kunnen leerkrachten met de kinderen in gesprek en lessen hierop laten aansluiten. Een bezoek in de klas van de vertelster / eigenares van museum Sfeer van Weleer en de gebruiksvoorwerpen die ze meebrengt maken het project compleet.	OWP Vertelster / privémuseum: Sfeer van weleer	Groep 3 en 4	Opzet / format veranderen 21ste eeuwse vaardigheden toevoegen
'Leu oet Twente, leuke leu!' Leerlingen verdiepen zich in het immaterieel erfgoed: de streektaal, feesten, tradities en rituelen in de regio staan centraal. Na afloop zijn zij zich bewust van de waarde van immaterieel erfgoed en hebben kennis gemaakt met woorden uit de streektaal. Daarnaast zet de organisatie van de Twentse Streekweek in Haaksbergen tijdens de Twentse Streekweek een programma neer in theater de Kappen. Dit programma is gericht op tradities en gebruiken in Twente en vindt eenmaal in de twee jaar plaats. Het sluit goed aan bij dit project 'Leu oet Twente, leuke leu'.	CCV i.s.m. Programma- commissie Twentse Streekweek	Groep 5 en 6	Nieuw project ontwerpen met het thema: immaterieel erfgoed
'Varen waar geen water is' Leerlingen leren over handel en verkeer rond Haaksbergen in verschillende tijdperiodes: waterwegen, Hessenweg en de Buurser Pot als vervoersmiddel. Ze maken gebruik van historische kaarten, bouwtekeningen en nagebouwde historische werktuigen. Een bezoek / activiteitencircuit bij de Watermolen, varen met de Buurser Pot en een bezoek / activiteitencircuit bij Houtwerf de Botterkolk zijn onderdeel van dit project.	OWP Buurser Pot / Houtwerf de Botterkolk / Oostendorper watermolen	Groep 6 en 7	Opzet / format veranderen 21ste eeuwse vaardigheden toevoegen
'Wie was Jan?' In het project 'Wie was Jan' leren de leerlingen uit groep 7-8 door middel van archiefmateriaal, zoals	Historische Kring Haaksbergen	Groep 7 en 8	Nieuw project ontwerpen met

historische kaarten, foto's en statistieken over de geschiedenis en het erfgoed van de textielindustrie in Haaksbergen. Het project start met een bezoek aan de theeschenkerij. Leerlingen brengen ook een werkbezoek aan het archief van de Historische Kring Haaksbergen.			het thema: textiel
'Te veel, te rijk, te weinig' Leerlingen leren over het cultuurhistorisch landschap van Waterpark Lankheet. Met een gids maken de leerlingen een wandeling door het Waterpark langs het cultureel erfgoed. Tevens onderzoeken ze de waterkwaliteit en maken ze een overzicht van de waterdieren en waterplanten.	OWP Waterpark Lankheet	Groep 8	Opzet / format veranderen 21 ^{ste} eeuwse vaardigheden toevoegen

De nieuwe leerlijn zal er als volgt uit komen te zien;

4. Rol gemeente

4.1 Cultuurbeleidsplan gemeente Haaksbergen

In het cultuurbeleidsplan 2018-2021 'Betekenisvolle verbanden' staat over kunst en cultuur:

In algemene zin willen wij de deelname aan kunst en cultuur onder alle inwoners van de gemeente Haaksbergen stimuleren. De wijze waarop dit in de komende jaren gaat plaatsvinden, sluit aan op de ambities zoals die verwoord zijn in de Visie Haaksbergen 2030. Om die visie vanuit cultuurbeleid inhoud te geven zijn wij van mening dat we het aangaan van betekenisvolle verbanden moeten stimuleren, want sterke culturele samenwerkingsverbanden dragen bij aan:

- het optimaal benutten van de culturele voorzieningen, zoals het Kulturhus;
- de positionering van de gemeente Haaksbergen als een krachtige culturele partner voor de regiogemeenten;
- sociale verbondenheid en tolerantie, omdat men elkanders cultuur deelt en beleeft;
- de bevordering van de cultuurdeelname en daarmee de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemer;
- historisch bewustzijn, omdat men vanuit verschillende invalshoeken kennis neemt van een gedeeld verleden;
- een aantrekkelijke gemeente voor recreanten en toeristen;
- het bewustzijn en oplossingen om te komen tot duurzame en circulaire economie.

Specifiek met betrekking tot cultuureducatie: *'Kunst en cultuur vergroten de creativiteit en sociale verbondenheid van onze jeugd. De uitvoerende organisatie in Haaksbergen is de Commissie Culturele Vorming Primair onderwijs.'*

4.2 Financiële afspraken

Ook de gemeente Haaksbergen stelt middelen beschikbaar voor cultuuractiviteiten, deze komen deels uit eigen middelen en deels vanuit de provincie Overijssel en het fonds voor cultuurparticipatie. De gemeente ontvangt binnen de matchingsregeling € 6,- van de provincie. Uitgaande van de teldatum 01-10-2020 heeft de gemeente Haaksbergen 1771 leerlingen binnen het primair onderwijs. De gemeente matcht het bedrag dat ze ontvangt van de provincie en stelt een bedrag beschikbaar van € 5.265,- (normsubsidie). Voor de komende jaren is de bijdrage van Haaksbergen € 5.265 / 1771 leerlingen = € 2,97 per leerling. Deze bedragen gelden voor vier jaar.

De gemeente stelt geen combinatiefunctionaris aan. H2O is zelf verantwoordelijk voor een cultuurcoördinator die voor tenminste 16 uur per week specifiek voor cultuuronderwijs aan het werk is. Hieraan is door H2O voldaan.

De gemeente Haaksbergen onderzoekt de mogelijkheden van ondertekening van het bestuurlijk convenant.

4.3 Afspraken tussen gemeente en CCV en scholen

De gemeente vraagt het volgende van de CCV en de scholen:

- De scholen nemen deel aan het culturele programma en de erfgoedleerlijn.
- Daar waar mogelijk wordt samengewerkt met culturele instellingen (aanbieders) binnen de gemeente.
- Elke school heeft tenminste één ICC'er.
- Twee keer per jaar (derde woensdag in september en maart) is er een ICC-overleg waarin de huidige stand van zaken wordt doorgenomen.
- Elk jaar worden er in Haaksbergen diverse culturele activiteiten georganiseerd. Het streven is om de scholen ook hierbij te betrekken. De gemeente ziet graag een nauwe samenwerking tussen commissie culturele vorming (CCV) en de organisatie van o.a. de WAK-week, commissie 75 jaar vrijheid, etc.

5. Financiën

5.1 Financiën voor culturele activiteiten

In dit activiteitenplan vragen we de provincie om van 2021 tot en met 2024 middelen beschikbaar te stellen om bij te dragen aan goed cultuuronderwijs zoals beschreven in het Activiteitenplan Cultuureducatie 2021-2024 Haaksbergen.

De gemeente Haaksbergen vult deze middelen aan volgens bestaande afspraken (matchingsregeling).

Basisscholen ontvangen een bedrag voor cultuureducatie vanuit de prestatiebox. In Haaksbergen is afgesproken dat deze middelen grotendeels worden gebundeld om een kwalitatief en gevarieerd cultuurmenu voor scholen te kunnen realiseren.

Jaarlijks wordt verantwoording voor inzet van middelen afgelegd aan het Haaksbergs Onderwijs Overleg (H2O). Gemeente en provincie ontvangen jaarlijks een tussenevaluatie, en bij afloop van de subsidieperiode een eindverantwoording.

5.2 Financiën in overzicht

Scholen ontvangen:

- in 2020-2021 een bedrag van vooralsnog € 16,37 per leerling, gereserveerd vanuit de Prestatiebox voor cultuureducatie. Dit is inclusief een bedrag van € 3,- voor museumbezoek. Daarvan wordt € 10,45 afgedragen aan de CCV, het resterende bedrag kan gebruikt worden voor schooleigen activiteiten op het gebied van cultuur.

Commissie Culturele Vorming ontvangt:

€ 10,45 per leerling van scholen:

- € 2,05 voor organisatie gezamenlijke culturele activiteiten;
- € 8,40 voor cultuureducatie / beleid.
- € 6,- per leerling vanuit de provincie Overijssel (Cultuur aan de Basis oftewel CaB);
- € 5265,- normsubsidie vanuit de gemeente Haaksbergen (matchingsregeling)

6. Communicatie

6.1 Communicatie over cultuuronderwijs

Communicatie over cultuuronderwijs verloopt via de volgende kanalen:

Wie	Hoe
Gemeente Haaksbergen	De wethouder en de betrokken beleidsmedewerkers hebben regelmatig contact met de cultuurmakelaar over cultuureducatie in de gemeente; De cultuurmakelaar en de coördinator CCV hebben maandelijks contact over cultuureducatie in de gemeente; De gemeente neemt deel aan de bijeenkomsten georganiseerd door Rijnbrink; Communicatie tussen de CCV en gemeente verloopt ook via: • E-mail • Nieuwsbrief
Rijnbrink	Bijeenkomsten met beleidsmedewerkers gemeente; Bijeenkomsten met cultuurcoaches gemeente; Via de senior adviseurs cultuureducatie; Communicatie tussen Rijnbrink en de gemeente en CCV verloopt ook via: • E-mail • Nieuwsbrief
H2O	De voorzitter van het H2O overleg en de coördinator CCV hebben 3x per jaar overleg over de lopende zaken. Tijdens de 3 jaarlijkse H2O vergadering staat cultuur standaard op de agenda. Alle directies zetten cultuur jaarlijks op de eigen agenda van de school. Alle directies ontvangen mail over cultuureducatie. Alle directies ontvangen de nieuwsbrief.
Leden CCV	4x per jaar vergaderen de leden van de CCV Notulen worden gemaakt en gedeeld met het H2O Via e-mail en onderlinge afspraken wordt er verder gecommuniceerd.
ICC'ers	2x per jaar nemen alle ICC'ers deel aan de verplichte ICC bijeenkomsten. Overige zaken worden gedeeld via e-mail en nieuwsbrief CCV. Alle ICC'ers kunnen een afspraak maken met de coördinatoren van de CCV.
Leerkrachten	Leerkrachten ontvangen e-mails over het culturele programma en opgave daarvoor. Verder ontvangen zij de nieuwsbrieven. Leerkrachten (en of directies) zijn verantwoordelijk voor de communicatie over de projecten waaraan zij deelnemen naar leerlingen en ouders (e-mail en nieuwsbrief).

Leerlingen	Leerlingen nemen deel aan projecten en voorstellingen en hebben zo contact met culturele aanbieders. De leerkrachten en leerlingen communiceren hierover met elkaar.
Ouders	Ouders worden op de hoogte gebracht door de scholen (directies en leerkrachten) over de culturele activiteiten. Ouders kan gevraagd worden om te helpen (ondersteunen activiteiten en vervoeren leerlingen). Ouders kunnen enkele projecten bezoeken. Informatie via social media en nieuwsbladen.
Alle betrokkenen bij het culturele programma	E-mail Website Nieuwsbrief Social media Nieuwsbladen Telefonisch en persoonlijk contact
Culturele aanbieders	E-mail Website Telefonisch contact

Alle geïnteresseerden kunnen ook informatie vinden over de culturele activiteiten in Haaksbergen op www.basisonderwijshaaksbergen.nl

Bijlage 1: Deelnemende scholen

De volgende scholen zullen zich tot en met 2024 inhoudelijk en financieel committeren aan het cultuureducatieplan zoals dat is vastgelegd in het activiteitenplan 2021-2024 door de Commissie Culturele Vorming:

School	Adres	Leerlingenaantallen schooljaar 2020-2021 per 1 oktober 2020
CBS Op den Akker	De Akker 2 7481 GB Haaksbergen	85
Montessorischool Haaksbergen	Weertseriet 19 7481 BC Haaksbergen	71
Basisschool dr. Ariëns	Adriaen Brouwerstraat 4 7482 ZK	85
Basisschool St. Bonifacius St. Isidorushoeve	Beckummerweg 9 7482 SR	121
Basisschool St. Bonifatius Haaksbergen	Lijsterstraat 11 7481 BD	184
Basisschool Buurse	De Noor 101 7481 RL	78
Basisschool Holthuizen	Holthuiserstraat 12 7482 ET	259
Basisschool Honesch	Hasseltweg 10 7481 VB	81
Basisschool Los Hoes	Hassinkborgh 16 7483 CT	347
Basisschool Pius X	W.H. Jordaansingel 20 7481 GP	117
Basisschool Paus Joannes	Benninkstraat 12 7481 DL	162
Basisschool de Kameleon	Bartokstraat 56 7482 TW	181
		Totaal: 1771

Bijlage 2: Culturele database CCV

Reguliere cultuurmenu	Cultuuraanbieders
Muziek- en cabaretheater, toneelvoorstelling	Theater de Kappen En o.a.: STT produkties Theater Sonnevank
Schrijversbezoeken	Bibliotheek Haaksbergen De Schrijverscentrale
Podiumspektakel	Kulturhus Haaksbergen PopScool Twente Theaterschool Luna Dansstudio Midanza Steps Dance & Entertainment
Zien & Doen	Kunstzaal Haaksbergen KulturhusHaaksbergen Kunstenaresen Ludmilla van der Spoel en Caroline van Ockenburg

Erfgoedleerlijn	Culturele instellingen
'Van wie is die koffer?'	Museum Buurtspoorweg
'Bewaren of niet?'	Sfeer van weleer
'Op zien Twents'	Historische kring Programmacommissie Twentse Streekweek
'Drijvende handel'	Oostendorper watermolen Landgoed het Lankheet: • De houtvesterij • De Buurser pot
'De rode draad'	Historische kring
'Vloeiend Lankheet'	Landgoed het Lankheet • Waterpark Lankheet

Plaatselijke database

Aanbod	Cultuuraanbieder
Beeldende kunst	Stichting beeldende kunst Haaksbergen Kunstzaal Haaksbergen
Dans	Dansstudio Midana Steps Dance & Entertainment Dansstudio X-dance
Theater of drama	Theater de Kappen Theaterschool Luna
Literatuur	Bibliotheek Haaksbergen
Muziek	Haaksbergse harmonie

	Stichting Muziekonderwijs Haaksbergen Muziekvereniging Crescendo Buurse
Media	RTV Sternet
Cultureel erfgoed	Historische Kring Landgoed het Lankheet Oostendorper watermolen Museum Buurtspoorweg Museum Theeschenkerij Jordaan Werkgroep 75 jaar vrijheid

Regionale database

Aanbod	Cultuuraanbieder
Beeldende kunst	Rijksmuseum Twente De museumfabriek Oyfo Kunstenschool
Dans	
Theater of drama	Theater Sonnevand STT producties Stip producties
Literatuur	Schrijverscentrale
Muziek	Phion Kaliber Kunstenschool
Media	Tetem
Cultureel erfgoed	Onderwijskundigen Zeeman & de Regt Kunstenmakers Crematoria Twente (project Dierbare zaken)

Zie ook: www.basisonderwijshaaksbergen.nl